

Emléktáblát kapott a mártír könyvtáros

A könyvtáros szakma két közismert szaktekintélye, *Papp István* és *Horváth Tibor* már egy év-tizede küzdött azért, hogy valahol emlékeztessen márványtábla az 56-os szabadságharc könyvtáros mártírjára, a megdöbbenően fiatalon, 22 évesen kivégzett *Füzéki Istvánra*.

A nemzeti könyvtár sokak által látogatott ötödik szinti pihenőjének márvány oldalfalára került a megemlékezés és emlékeztetés aranybetűs táblája, amelyet 2002. november 5-én avattak fel. Az emlékbeszédeket *Papp István* és *Horváth Tibor* mondta.

Füzéki István a Központi Statisztikai Hivatal Könyvtárának és Dokumentációs Szolgálatának könyvtáros volt. Tiszteletre méltó emlékét egy (a család magánkiadásában megjelent) karcsú kötet is őrzi, s ezentúl minden esztendőben a nevével fémjelzett emlékérem is idézi őt. Az érmet váltakozva egy-egy közművelődési, illetve szakkönyvtárban dolgozó munkatárs kapja, a jelölésre az MKE-t kéri fel a 2002. június 2-ai keltezésű alapító okirat. (f.l.)

TISZTELET VALAMENNYI KÖNYVTÁROSNAK,
AKI RÉSZT VETT AZ 1956-OS FORRADALOMBAN ÉS
SZABADSÁGHACBAN. KÜLÖN FÓHAJTÁS

FÜZÉKI ISTVÁN

KOLLÉGÁNAK, AKIT BÁTOR KIÁLLÁSÁÉRT
A SZOVJET CSAPATOK KIVÉGEZTEK.
EMLEKÉT MEGŐRIZZÜK

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MAGYAR KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETE

2002

Csendőr-könyvtári kezdeményezések száz évvel ezelőtt

A Törvényszéki és Rendőrségi Újság 1899. december 31-i száma arról tudósít, hogy *Panajott Sándor* csendőr ezredes, a budapesti csendőrkerület parancsnoka, két évvel korábban, még székesfehérvári főnökként, a tisztikar támogatásával létrehozta az első hazai csendőrségi könyv-

tárat. A cikk írója megállapította, hogy a parancsnoksági könyvtár nem igazán oldja meg a kis községekben állomásozó csendőrök művelődési gondjait. Így őrskönyvtárak létrehozására buzdított, arra hivatkozva, hogy „a műveletlen ember rendszerint durva, faragatlan modorú, félszeg, esetleges hatalmának tudatában fennhéjázó, hengegő. Ezzel szemben a művelt ember, töltsön be a társadalomban bárminő magos polcot, összpontosuljon kezében bármilyen nagy hatalom, mindenkor nyájas, előzékeny, aki a maga hatáskörének vonalait jól ismeri, és a másik hatáskörét is tiszteletben tartja”.

A cikkíró felteszi a kérdést, miként tegyen szert az egyszerű, rendszerint iskolázatlan csendőr műveltségre, miként tegyen eleget a szolgáltatási „hatákszabály” azon követelményének, hogy „tudatlan ne legyen”. Mert ez a szabályzat leszögezi: a tudatlanság a csendőrnél éppen olyan nagy baj, mint az erkölcstelenség, vagy a rossz magaviselet.

A szerző kifejtette, hogy „a csendőr eddigi esetleges tudatlanságával veszélyeztette a közérdeket és önnön biztonságát, az új rend (azaz az új bűnvádi perrendtartás) bevezetésével minden lépésénél meg fog botlani, és a legveszedelmesebb táncot fogja jární egy feneketlen örvény szélén.” Így tehát „már nincs többé idő arra, hogy a pénzügyi viszonyok jobbra fordulását lessük, most már minden csendőrnek, a reá váró veszélyek átérzésében és tudatában kezét kell fognia, és vállalva odatörekedni, hogy minden őrson megfelelő könyvtárak állíttassanak fel.”

A Csendőrség című lap 1901. szeptember 1-jei száma arról tudósít, hogy *Panajott Sándor* ezredes Budapesten is létrehozott egy csendőr-könyvtárat, mégpedig a budai, Németszőlgyi úti székházban, ahol e célból a tisztikar a parancsnok buzdítására „egy halmaz könyvet hordott össze” megfelelő szekrényekbe.

A Csendőrség 1903. szeptember 6-ai száma ismét sürgette őrskönyvtárak létrehozását. A november 22. napján megjelent szám pedig arról tudósított, hivatkozva az őrskönyvtárakkal kapcsolatos buzdításuk sikertelenségére, hogy a szerkesztő könyvsorozatot hoz létre „Csendőr Könyvtár” sorozattal. Fele részben tudományos, fele részben szépirodalmi alkotásokat jelentetnek meg (az utóbbiak között főként nívós krimi), havonta, díszes kötésben.

Dr. Horváth Sándor Domonkos